

FINNORSZÁG

I. AZ ORSZÁG TÁRSADALMI-GAZDASÁGI HELYZETE

1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Finn Köztársaság
Államforma	köztársaság
Főváros	Helsinki (Helsingfors)
Terület	338 145 km ²
Népesség	5 250 275
Nemzetiségi megoszlás	finn 93,4%, svéd 5,6%, orosz 0,5%, észt 0,3%, roma 0,1%, számi (lapp) 0,1%
Vallási megoszlás	evangélikus és lutheránus 79,7%, ortodox 1,1%, egyéb 1,3%, ateista 17,7% (2009)
Hivatalos nyelv	finn és svéd
Klíma	északi mérsékelt és szubarktikus éghajlat
Államfő	Tarja Halonen köztársasági elnök
Miniszterelnök	Matti Vanhanen
Hivatalos pénznem	Euró
Jelentősebb városok	Turku, Tampere, Jyväskylä, Oulu, Pori, Joensuu, Lahti

2. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

Finnország főbb gazdasági mutatói, 2007-09

		2007	2008	2009
GDP (folyó áron)	Mrd EUR	179,5	184,2	171,0
GDP változás (reál)	%	4,9	1,2	-7,8
Egy főre jutó GDP (PPS)	EUR/fő	29 400	29 300	n.a.
Infláció (fogyasztói árindex)	%	1,6	3,9	1,6
Munkanélküliségi ráta	%	6,9	6,4	8,2
Költségvetés egyenlege	GDP %-a	5,2	4,2	-2,2
Államadósság (év végi)	GDP %-a	35,2	34,2	44,0
Folyó fizetési mérleg egyenlege	GDP %-a	4,3	3,1	1,3

Forrás: Eurostat

Finnország rendkívül fejlett iparral és liberális piacgazdasággal rendelkező ország. Az egy főre jutó GDP meghaladja az EU 15-ök átlagát. A világviszonylatban is jelentős finn kulcsiparágak a faipar, telekommunikáció, elektronikai és elektrotechnikai ipar. Az ország export-orientáltsága jelentősen nőtt, a GDP-hez mért export részarány az elmúlt 15 évben 15%-ról 40%-ra emelkedett. Az exporton belül a mobiltelefonok exportja meghatározó. Az ország mezőgazdasági lehetőségei az éghajlatából adódóan csak korlátozottan alkalmasak a belső fogyasztás kielégítésére.

A finn GDP mintegy 65,8%-a származik a szolgáltatási szektorból, 30,9%-a az iparból és 3,4%-a a mezőgazdaságból. A legjelentősebb finn iparágak: acél,- és acélipari gépgyártás, papíripar és papíripari gépgyártás, elektronikai és elektrotechnikai ipar, tudományos berendezések, hajógyártás, fa, papír és cellulózyártás, textilipar. A mintegy 2,5 millió aktív foglalkoztatott 32,7%-át a közszféra, 18,2%-át az ipar, 15,9%-át a kereskedelem, 14,5%-át a pénzügyi és üzleti szolgáltató szektor, 6,9%-át a szállítmányozás és távközlés, 7,3%-át az építőipar, 4,5%-át a mező,- és erdőgazdálkodás alkalmazza. A foglalkoztatottak aránya a 2007 évi 69,9%-ról, 2008-ra 70,6%-ra emelkedett.

Jóllehet Finnország az EU legjobban teljesítő gazdaságainak egyike és a globális pénzügyi válság eddig pénz- és bankszektorának nagy részét kevésbé érintette, a krízis hatására bekövetkező globális keresletbeszűkülés és export visszaesés komoly fékező tényezőt jelent a finn gazdasági növekedés számára. 2009-ben a finn GDP az euró-zóna átlagát jóval meghaladó mértékben, 7,8%-kal esett vissza. A befektetések volumene 13%-kal csökkent, a háztartások fogyasztása pedig 2,1%-kal maradt el az előző évitől.

A finn ipari termelés a válságot megelőzően, 2008 első felében, még 4%-kal nőtt, 2009-ben azonban már mintegy 20%-kal visszaesett, és az előrejelzések szerint 2012-ig fennmarad a csökkenő tendencia. A finn ipari potenciál felét kitevő elektronikai és telekommunikációs iparág 40%-os visszaesést szenvedett el a válságból adódó keresletszűkülés miatt.

A finn iparvállalatok finnországi beruházásainak éves értéke valójában már 2008-ban csökkenni kezdett: az előző évihez képest 15%-kal visszaesett, szintje ugyanakkor még nem süllyedt a 2000-es évek átlaga, azaz 4 Mrd euró alá (4 049 M euró volt). 2009-ben azonban a beruházások értéke már kb. 40%-kal zuhant. 2010-re további 5%-os csökkenést prognosztizálnak, azaz a beruházások összege kb. 2,3 Mrd euróra esik vissza. A vállalatok üzleti nyeresége a válság miatt átlagosan 39%-kal csökkent. A közvetlen vállalati adóbefizetés 44%-kal volt kevesebb, mint a megelőző évben, és 34%-kal kevesebb osztalék kifizetésére került sor.

2009 végére a munkanélküliek aránya elérte a 9,5%-ot. A foglalkoztatottak száma 87 ezer fővel volt kevesebb, mint egy évvel korábban, a munkanélküliek száma eközben 66 ezer fővel, 2,6%-kal növekedett.

A válság következtében a kormányzati gazdaságpolitikában még nagyobb hangsúlyt kapott a munkahelyteremtés, a nemzetközi versenyképesség növelése, valamint az energiapolitika és a környezetvédelem összehangolása. A mintegy 3 Mrd eurós (az EU-ban a 3. legnagyobb) válságkezelő csomag legfontosabb intézkedései: az építkezések, felújítások, útépitések felgyorsítása, a munkaadó által fizetendő nyugdíjárulék elengedése. A növekvő munkanélküliség enyhítését célozta a szakoktatás alap- és továbbképzésének és a szakfőiskolai diplomához vezető felnőttképzés keretszámainak bővítése, amivel elsősorban a fiatalok foglalkoztatási helyzetét szeretnék javítani, illetve leszakadásukat megelőzni. A Technológiafejlesztési és Innovációs Ügynökség révén növelték a vállalkozások K+F+I tevékenységének támogatására fordítható keretösszeget. A kisjövedelmű vállalkozók és a mezőgazdasági vállalkozók adókönyvitéseket kaptak.

3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb termékek

Finnország külkereskedelmi forgalma, 2006-09

		2006	2007	2008	2009
Áruforgalmi egyenleg	M EUR	9 133	9 127	6 879	3 516
Export	M EUR	61 697	65 744	65 636	44 952
Import	M EUR	52 564	56 617	58 757	41 436
Szolgáltatások egyenlege	M EUR	-877	454	1 054	1 547
Export	M EUR	13 945	16 976	21 792	17 853
Import	M EUR	14 822	16 522	20 738	16 306

Forrás: Eurostat

Finnország legnagyobb exportpiacai a teljes finn export százalékában: Oroszország (11,6%), Svédország (10,0%), Németország (10%), USA (6,3%) és Nagy-Britannia (5,5%). A legfontosabb finn exportcikkek: elektronikai, elektrotechnikai és optikai gépek valamint eszközök, szállítmányozási gépek, papír és cellulóz.

A legnagyobb szállítók a teljes finn import százalékában: Oroszország (16,3%), Németország (15,6%), Svédország (13,5%), Hollandia (6,3%), Kína (5%). A legfontosabb finn importcikkek: élelmiszer alapanyagok, petrokémiai termékek és alapanyagok, szállítmányozási gépek, vas és acél, textil fonal.

Az export szerkezetét döntően meghatározó, ún. csúcstechnológiai termékek finn exportja 2009-ben messze nem érte el a megelőző évét. A hivatalos vámstatisztika szerint a csúcstechnológiai termékek exportjának értéke az elmúlt évben mindösszesen 6,3 Mrd eurót tett ki, közel 45%-kal visszaesett. A csúcstechnológiai termékek importjának értéke (6,1 Mrd euró) is csökkent, 28%-kal. 2009-ben a csúcstechnológiai termékek aránya az exportban és az importban is 14%, egy évvel korábban a finn exportban 17,5%, az importban pedig 13,5% volt. (A csúcstechnológiai termékek aránya 2000-ben volt a legmagasabb, amikor az exportban 23,3%-os, az import 18,9%-os súllyal szerepelt.) Németország, Oroszország és Nagy Britannia egyértelműen a finn csúcstechnológiai export legfontosabb célországai. Export részarányuk 8-8% volt. Az importban Kína több mint 25%-os arányával messze kiemelkedik.

Az exportban és az importban is az elektronikai, illetve telekommunikációs eszközök és berendezések forgalma a meghatározó (2009-ben az export 4,5 Mrd euró, az import 3,1 Mrd euró volt), és visszaesésben is ezek aránya volt a legnagyobb (az export több mint 50%-kal, az import 40%-kal csökkent).

A mobil telefonok forgalmának visszaesése meghaladta az 50%-ot. Az export legfontosabb célországai: Nagy Britannia (2 millió db), Olaszország (1,4 millió db), Németország (1 millió db), Franciaország (0,9 millió db) és Oroszország (0,8 millió db). Finnország 2009-ben csaknem 10 millió db mobiltelefont importált. Kínából 4,6 millió, Dél-Koreából 2,6 millió, Magyarországról 1,6 millió db érkezett az országba.

4. Tőkeáramlás alakulása és a főbb partnerek

Finnország közvetlen tőkebefektetés importja és exportja, 2007-09

		2007	2008	2009
Külföldi közvetlen tőkebefektetés-import	M EUR	9 048	-1 348	1 836
Külföldi közvetlen tőkebefektetések állománya	M EUR	62 245	59 738	61 392
Tőkebefektetés más országba	M EUR	5 189	5 796	2 084
Tőkebefektetés állománya	M EUR	79 917	83 442	87 362

Forrás: Finn Nemzeti Bank

Finnország külföldi befektetéseinek állománya meghaladta a 61 Mrd eurót, a beáramló külföldi működő-tőke állománya pedig az 87 Mrd eurót.

A tőkeimport 55%-a az Svédországból származik, további jelentős befektető országok: USA (14%), Hollandia (14%), Dánia (8%), Németország (5%).

A tőkeimport alapvetően a szolgáltatási szektorba áramlott (75%), az ICT és pénzügyi szolgáltatások területére, a fennmaradó 25% a gépgyártásban realizálódott.

A finn tőkeexport 78%-a irányult az EU tagországaiba, elsősorban Svédországba, Hollandiába és Luxemburgba, főként banki és biztosítási befektetések formájában. Az USA részaránya 13%, az ázsiai országoké 9%.

A finn tőkeexport célterülete 60%-ban a gépgyártási szektor, és 20%-ban az üzleti és ICT szolgáltatások.

II. MAGYARORSZÁG ÉS FINNORSZÁG BILATERÁLIS KAPCSOLATAI

A magyar- finn külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

	KIVITEL		BEHOZATAL		EGYENLEG	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Összesen	373,3	214,0	559,0	325,3	-185,7	-111,3
Élelmiszer, ital, dohány	13,8	13,5	1,7	0,6	12,1	12,9
Nyersanyagok	0,6	0,8	5,0	4,0	-4,4	-3,2
Energiahordozók	1,7	0,3	0,1	0,1	1,6	0,2
Feldolgozott termékek	39,0	27,5	240,3	158,5	-201,3	-130,9
Gépek, gépi berendezések	318,2	171,9	311,9	162,2	6,3	9,7

Értékváltozás és a forgalom megoszlása 2009-ben (%)

	INDEX (2008=100)		MEGOSZLÁS	
	KIVITEL	BEHOZATAL	KIVITEL	BEHOZATAL
Összesen	57,3	58,2	100,0	100,0
Élelmiszer, ital, dohány	97,9	34,1	6,3	0,2
Nyersanyagok	135,5	79,7	0,4	1,2
Energiahordozók	16,7	70,9	0,1	0,0
Feldolgozott termékek	70,6	66,0	12,9	48,7
Gépek, gépi berendezések	54,0	52,0	80,3	49,9

Forrás: KSH

Magyarország a finn importban a 41-ről a 28. helyre jött fel, az exportban pedig továbbra is a 32. helyet foglalja el.

Finnországba irányuló exportunkban meghatározó a mobiltelefonok kivitele (aránya 40% volt 2009-ben), további fontos kiviteli cikkek (a teljes export százalékában): hűtőgépek (6,5%), automatikus adatfeldolgozó gépek és részegységeik (6,1%), elektromos kondenzátor és alkatrészei (3,6%), porszívó (3,1%), nyomtatott áramkör (2,4%), kerékpár (2,4%), TV készülék (2,2). A legnagyobb mértékben a mobiltelefon (-45,4%), porszívó (-68,9%) és nyomtatott áramkör (-79,6%) exportunk esett vissza, ugyanakkor több mint 3,5-szeresére emelkedett a TV készülék kivitelnk.

Legfontosabb importtermékeink: papír és karton (25%), mobiltelefon és alkatrészei (15,2%), elektronikusan integrált áramkör (14,8%), elektromos transzformátor (4,2%), ellenőrző és mérő műszerek (3,7%).

Becslések szerint a magyarországi finn befektetések állománya eléri az 1 Mrd eurót. 2009-ben érdemi változást az ELCOTEQ S.E. által a NOKIA bochumi gyárának bezárása következtében Magyarországra telepített munkaerő-kapacitáson kívül, a PERLOS cég magyarországi gyárának végleges bezárása jelentett.

Kétoldalú közvetlen tőkebefektetések, 2006-08 (M EUR)

	2006	2007	2008
Finnország közvetlen tőkebefektetés-exportja Magyarországra	-480,9	83,1	208,6
Finnország közvetlen tőkebefektetés-állománya Magyarországon	468,5	535,1	763,6
Magyarország tőkebefektetése Finnországba	0,2	0,4	-1,0
Magyarország tőkebefektetés-állománya Finnországban	-	0,3	0,4

Forrás: MNB

A különböző finn gazdasági értékelésekben az utóbbi két év során folyamatosan és tartósan Magyarország szerepel a legvonzóbbnak tartott helyek egyikén Közép-Kelet-Európa országai között. A Finn Kereskedelemfejlesztési Ügynökség (FINPRO) legújabb jelentése még a térség egyik legelőnyösebb lehetőségekkel rendelkező befektetési országaként mutatja be hazánkat. A Finn Technológiai Iparszövetség (TE-Keskus) vállalatai által külföldön foglalkoztatott dolgozók számát tekintve hazánk, a mintegy 12 ezer fővel továbbra is tartja magát a 7. helyen.

A legjelentősebb finn befektetők

Nokia (Komárom)	távközlés, mobiltelefon gyártás
Elcoteq (Pécs)	elektronikai és elektrotechnikai termékek gyártása a Nokia számára
Finforest (Biatorbágy)	fűrészáru feldolgozás, hő-kezelt fagyártás
Hansaprint-Elnanders (Komárom)	nyomdai kiadványok előállítás a Nokia számára (svéd- finn cég)
Helkama (Tata)	kereskedelmi rendszerű hűtőgépgyártás
ICM Zrt (Budapest)	építőipari kivitelezés főként az Elcoteq, Nokia, Perlos számára (a Lemmikäinen építőipari csoport tagja)
Raflatac (Tatabánya)	öntapadó címke-gyártó üzem (elsősorban a Nokia számára)
Halton Clairia (Vecsés)	légszűrők gyártása
Sanoma WSOY (Budapest)	média, hírlapkiadás, tanácsadás
Tunturi (Tószeg)	kerékpárgyártás (Finnországból a teljes gyártást ide helyezték át)
Scanfi (Biatorbágy)	távközlési cég, a Nokia és a Siemens beszállítója
Stokvis-Tape (Budapest)	öntapadó szalagokat gyártó finn-holland vegyes vállalat, a Nokia beszállítója
Tikkurila (Budapest)	festékgyártás és forgalmazás
Stora Enso (Páty)	csomagolóanyagok a Nokia számára
Savkor (Komárom)	gépipar és árnyékolástechnika